

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. Qui conferre beneficia possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

acquiratur jus in re, *c. Si tibi absenti* 17. De *præbendis* in 6. sicut & per institutionem: per Electionem verò & Præsentationem acceptatam tantum jus ad rem. At per Postulationem nullum jus acquiratur postulato. sicut nec per Præsentationem ante acceptationem.

6. Potest autem acceptari beneficium non tantum ab eo, cui collatum est, sed & ab alio ejus nomine, puta procuratore, sive Ecclesiastico sive laico, qui in hoc nudum ministerium præstat; modò tamen speciale mandatum habeat ad acceptandam possessionem, licet speciatim beneficium aliquod in eo nominatum non fuerit: alioqui generale mandatum etiam cum libera administratione non sufficit. Vide *Covar. lib. 3. var. resol. cap. 16. n. 4.* Quamquam beneficium absenti collatum, & ab alio, qui mandatum non habuit, ejus nomine acceptatum, censetur acquisitum à die acceptationis modò intra tempus ad acceptandum secuta fuerit ratihabitio; *Covar. ib. n. 5. Piafec. p. 2. c. 5. n. 3. n. 10. & seq.*

§. II.

Qui conferre beneficia possint.

1. Conferre potest indistinctè beneficia omnia summus Pont.
2. Legatus à Latere in provincia sibi decreta.
3. Episcopus in sua diocesi.
4. Nisi sint beneficia reservata aut affecta.
5. Cathedralis Ecclesia præbendas confert simul cum Capitulo.
6. Similiter Ecclesiarum Collegiarum Prælati & Capitulum.
7. Capitulum, Sede vacante, quatenus conferre possit.
8. Item Vicarius Episcopi.
9. Et sequester.
10. Bona item fidei possessor.
11. Interdum jus conferendi aliis competit, etiam laicis.

VT collatio sit Canonica, fieri ab eo debet, qui conferendi habet potestatem. Itaque nunc videadum, quis beneficia vacantia conferre possit. Variè autem conferuntur, pro consuetudine alia atque alia in singulis Ecclesiis. Sed extra consuetudinem, quid de jure obtineat, videamus.

1. Et quidem in primis summus Pontifex tanquam Vicarius Christi & D. Petri successor, cum summam & amplissimam potestatem habeat, quoad ea, quæ in beneficiis juris sunt positivi, *c. Licet De præbendis* in 6. *Clement. 1. Prælibente pendente &c.* omnia & qualiacumque beneficia, sive electiva sive collativa, sive juri sint patronatus, conferre potest, non modò in perpetuum seu ad vitam collatari, sed & ad tempus, *c. Si gratus De rescriptis* in 6. Unde beneficia omnia, respectu illius, dicuntur manualia.

Potest etiam juri patronorum, sive Ecclesiasticorum sive Laicorum, itemque juri Ordinariis derogare: cum Ordinariis cumulatim concurrere, eosdemque in mensuris eorum, etiam alternativis, prævenire, ita ut collatio prior à Pontifice facta præferatur collationi posteriori Ordinarii, nisi provisio à Papa obstat regula de vicinimili notitia, *Gazias De benef. p. 6. cap. 1.* Potest in super beneficia non vacantia promittere & conferre. Rursus beneficia suæ collationi reservare, sive generaliter, sive specialiter, ut constat ex *Extrav. Extrabiblis Ioan. xxii. De præb. & Extravag. Ad regim. eod. tit. in communib. c. Licet 2. & c. Præsentat. 34. eod. in 6.*

2. Secundò, Legatus à Latere potest conferre beneficia in provincia sibi decreta, tempore Legationis vacantia, & in eorum collatione concurrat cum Ordinario, *c. 1. & 2. De officio Legati* in 6. prout latius docuimus, *lib. 1. eod. tit. §. 3.*

3. Tertiò beneficia conferre possunt ordinarii Collatores inferiores, qui suo jure ea conferunt, sive jus illud habeant à jure, seu Canone, sive à Papa, sive à consuetudine vel præscriptione. Et quidem de jure communi Episcopus est Collator ordinarius beneficiorum in sua diocesi, *can. Omnes basilica & seq. xvi. q. 7. c. Conquerente* 16. *sup. De officio lud. ord. c. Et frequentibus* 3. *h. t. Piafec. 2. p. c. 5. art. 2. nu. 10.*

4. Certis tamen casibus ea conferre nequit: veluti si sint reservata vel affecta, si juri patronatus, vel alia de causa spectent ad aliorum collationem.

5. Cæterum an collatio præbendarum in Ecclesiis Cathedralibus ad solum spectet Episcopum, variant Interpretes. Probabilior sententia est eorum, qui volunt spectare ad Episcopum.

Episcopum & Capitulum simul, per *c. Grave nimis* 29. *c. Cum Ecclesia* 31. in fine *sup. De elect.* & ibi *Gloss.* quia cum Episcopus & Capitulum sine unum corpus, æquum est, ut simul concurrant in collatione præbendarum: nisi consuetudine, privilegio, vel statuto, quæ servanda sunt aliud obtineat, *d. c. Cum Ecclesia*: prout passim obtinere videmus.

Non obstant jura, quibus alii nituntur in contrarium: quia illa non sunt clara: & quædam loquuntur juxta consuetudinem ac speciale jus Ecclesiæ, de qua agebatur, & quidem narrative, non dispositivè, Vide Garziam 5. p. cap. 1. nu. 52. *c. leg.*

Quando autem collatio ad Episcopum & Capitulum simul spectat, tunc Capitulum habet dimidtam vocem, & Episcopus aliam dimidiam, id est tantum valet vox Episcopi, quantum vox totius Capituli, vel majoris partis, *c. Pastoralis*, & ibi *Gloss. sup. De rescriptis*. Aded ut, si Episcopus uni contulerit & Capitulum alteri, neutra subsistat collatio, licet etiam Canonici aliquot ad suffragium accesserint Episcopi. Quamquam intra semestre, datum ad conferendum, si interim Papa non contulerit, possunt consentire in unum: si non consenserint, devolvitur collatio ad superiorem, *c. Pastoralis inf. De concess. præbende*. Si verò præbendam hujusmodi, ad collationem utriusque spectantem, Episcopus solus contulerit, nec intra semestre Capitulum contradixerit, subsistet collatio.

Potest autem Episcopus beneficia ad suam collationem spectantia, etiam dum moratur in aliena diœcesi, conferre: sicut & eorum reprobationes admittere, quia utrumque voluntariæ est jurisdictionis, *c. Novis junctis Gloss. in v. sermionis sup. De officio Legati, Piafec. 2. p. cap. 5. ars. 3. n. 87.*

6. Quartò, licet nonnulli velint collationem ac provisionem Canonicatum & dignitatum in Ecclesiis Collegiatis spectare ad Episcopum, juxta *d. can. Omnes basilica*: vetius tamen est præsentationem seu electionem ad ejusmodi beneficia spectare simul ad Prælatum Ecclesiæ, veluti Præpositum, & Capitulum, institutionem verò seu confirmationem ad Episcopum, *cap. Ex frequentibus 3. hoc tit.* Nisi Ecclesia Collegiata careat Prælato, & subjicia

tur immediatè summo Pontifici: quo casu spectabit electio ad solum Capitulum. Et hæc ita de iure communi: nam ex consuetudine, ut dixi, quæ alia atque alia est in singulis ferè Ecclesiis, vel ex privilegio aut præscriptione aliter obtinuit, ut scilicet provisio vel ad solum spectet Capitulum, vel ad solum Episcopum, vel ad Prælatum Ecclesiæ, vel ad hebdomadarium seu turnarium; ut vocant, vel ad Capitulum & Episcopum alternatim. Aliorum verò beneficiorum in Ecclesiis inferioribus collatio ad solum Episcopum de iure communi spectat, etiam sine consensu Capituli, si sint minora; sin majora, non nisi de consilio sui Capituli, juxta *cap. Novis inf. De his qua fiunt à Prælato sine cons. Capituli*. Videatur plenius de his Garzias 5. p. cap. 4.

7. Quintò, Capitulum, Sede vacante, vel suspenso Episcopo, potest conferre ea beneficia, quæ sunt necessariæ collationis, non etiam ea, quæ ad liberam collationem spectant Episcopi, ut postea dicemus latius. Beneficia tamen, quæ sunt simultaneæ collationis, id est, quæ spectant simul ad collationem Episcopi & Capituli, liberè conferre potest, *c. unico Ne sede vacante &c. in 6. Piafec. d. c. 5. ars. 2. n. 42.*

8. Sextò, Vicarius Episcopi potest conferre beneficia necessariæ collationis, non etiam ea, quæ sunt liberæ collationis, absque speciali commissione & licentia Episcopi, *c. fin. junctis Gloss. in v. sommissa De officio Vicarii in 6.* Unde confirmat electos, instituit præsentatos: imò etiam uni ex præsentatis gratificari potest, *Piaf. d. loco n. 37. & seqq.*

9. Septimò, Sequester conferre beneficium potest, quando collationis est capax: nam laicus citra privilegium spiritualia tractare prohibetur, *c. 2. sup. De judiciis*. Vide Garziam d. p. 5. cap. 6.

10. Octavò, Bonæ fidei possessor: quia collationum eratur inter fructus, qui ad bonæ fidei possessorem spectant. Adeoque provisus à possessore bonæ fidei præfertur provisus à proprietario, *cap. Quaralam sup. De elect.* Videatur Garzias d. p. 5. Gonzales ad Reg. VII. Cancell. Gloss. 45. §. 2.

11. Quandoque etiam Abbatibus, Prioribus, seu aliis inferioribus Prælatibus ex singulari iure seu privilegio competit ius beneficia conferre.

conferendi, *Clement. unica de supplenda neglig. Pralat.* imò etiam laicis ac mulieri ex privilegio & indulto Apostolico, Boerius *Decis.* 32. n. 10. *Cassad. Decis.* 1. tit. de jure patronatus.

At verò Imperator, Rex Franciæ, vel alii Principes habeant jus conferendi beneficia in suis regnis, vide Boerium *Decis.* 32. & Rebus. *Tract. de Regia ad Pralat. nominatione in V. Cathedralibus.*

§. III.

Quibus conferri beneficia debeant?

1. Conferri debent Clericis idoneis.
  2. Preferendus doctior minùs docto.
  3. Et quandoque minùs Doctus doctiori.
  4. Nemo instituendus, nisi examinatus & idoneus repertus fuerit.
  5. 6. Nisi Episcopus aliquem nominaverit: & de hoc quaestio.
  7. Institutio de jure ad Episcopum spectat.
  8. De consuetudine ad Archidiaconum.
  9. Semel examinatus, iterum ab eodem vel successore non examinandus.
1. Conferri autem beneficia debent Clericis dumtaxat, iisque idoneis, qui Deo & Ecclesiis velint & valeant gratum impendere famulatum, & *Grave* 29. *sup. De prob.* sive nobiles sint, sive ignobiles: etiam si in valuisse consuetudinem Ecclesiæ aliqua, ut quædam beneficia tantum nobilibus conferantur, quia non generis, sed virtutum nobilitas, vitæque honestas Deo gratos facit. *panul. eodem tit.* Hinc rescriptum summus Pont. pueris non posse beneficia Ecclesiastica conferri, id est minoribus xvii. annis, quia tales ad deservendum in Ecclesiâ non sunt idonei, & *Super inordinata* 35. *hoc tit.* Hinc etiam Conc. Trid. *Sess.* 22. c. 4. *in fine* generatim statuit, ut non aliis fiat collatio seu provisio, quam qui jam ætatem & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur, aliterque facta sit irrita.
2. Preferendus propterea est doctior minùs docto, cæteris paribus, Covarruvias *in c. Peccatum* p. 2. §. 7. n. 4. *De R. l. in 6.* & *Piasc. in Praxi* 2. p. c. 5. art. 3. n. 10.
3. Quamvis dignus & minùs doctus, cuius noti & probati sint mores, præferri possit digniori & doctiori, cuius vita ignoratur, ex declaratione Cardd. quam ibidem refert *Piasc.* Item idoneum ex eadem civitate, vel de gremio Ecclesiæ, vel si de genere fuerit

fundatoris, externo magis idoneo præferendum docet ibidem *Piasc.* post Lambertin *de jure patronatus lib.* 1. p. 3. art. 6. & *Zecchum de benefic. c.* 12. n. 26.

4. Statuit etiam Concil. Trident. *Sess.* 7. cap. 13. ne præsentati seu electi vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuntiis; ad quævis Ecclesiastica beneficia instituantur, nec confirmentur aut admittantur, etiam virtute cuiusvis privilegii seu consuetudinis, nisi fuerint priùs à locorum Ordinariis examinati & idonei reperti; neve ullus appellationis remedio se tueri possit, quo minùs examina subire teneatur. Præsentatis, electis seu nominatis ab Universitatibus seu Collegiis Generalium Studiorum exceptis, de quibus Rebus. *in Praxi Benefic. de rescripto in forma pauperum.*

5. Si tamen nominatio ad Episcopum spectet, & institutio ad aliquem inferiorem, fuerit satis, si Episcopus Clericum nominet & offerat, secundum *Abbatem in c. Significasti* 18. *inf. De jure patronatus*: quia præsentando approbat, ejusque est approbare Clericos suæ diocesis, & *ult. sup. De Clericis peregrinan.*

6. Verùm si nominatio spectet ad unum Episcopum, & institutio ad alium alterius diocesis, in qua situm est beneficium, an etiam sola sufficiet nominatio & oblatio, ut instituitur? Sufficere quidam putant, quia verum sit, eum approbatum esse ab Ordinario Azorius *l. 1. Institut. Moral. c.* 22. q. ult. Attamen verius videtur ex Concil. Trid. examinandum & approbandum ab Ordinario loci, in quo situm est beneficium: quia non statim ex eo, quòd quis sit idoneus in uno loco, inferre licet æque idoneum fore in alio: ipsumque Conc. mandat præsentatum & electum à Nuntio Apostolico, qui & Ordinarius est intra limites suæ legationis, examinari ab Ordinario loci, quippe cui magis exploratum sit, quam idoneis in sua diocesi opus habeat Clericis & ministris. *Zyp. h. n. 3.*

7. Cùm etiam præsentatus sive electus alium pro obtinenda institutione adire non possit, quam Episcopum, loci ordinarium, qui super hæc habet fundatam intentionem in jure: & quidem sub pœna nullitatis, nisi ex privilegio vel aliter institutio pertineat ad alium Prælatum, inferiorem Episcopo, Conc. Trident. *Sess.* 4. c. 13. *De reformat.* Quo tamen casu